

MINERVA

Diară literar, beletristic și de distracțiune.

Apare în 1 (13) și 15 (27)
a fie-cărei luni.

Proprietar, editor și redactor responsabil :
George Curteanu.

Prețului: pe an 4 fl., pe 1/2 an 2 fl., pe 1/4 1 fl.
Pentru România și străinătate: Pe an 10 fr.
Prețul e a se solvi înainte.

Olympia, templul și statua lui Joe olympicul, jocurile olympice, computarea timpului după olympiade

(Urmare și fine.)

Heroldii publicau numele lui, iar poeții îi cântau cântece de laudă. Premiul lui era coróna de oliv, i se rădica statuă, se purta în triumf, numele i se inducea în catalogul public și olympiada încă se numia după numele său. Se bucura de mari libertăți, căpăta un salar anual și avea un loc destins la jocurile festive. Atletii, cari câștigau premiul în mai multe deprinderi se bucurau de onore cu atât mai mare. Spre distingere se îmbrăcau în un vestmânt decorat cu flori și se conduceau de către heroldi între sunetul trompetelor prin stadiu publicându-le numele și patria. În patria lor erau duși în triumf ședându pe un car tras de patru cai, înaintea lor se strica o parte din muri, ca și când porța cetății ar fi prea mică pentru densii. Li-se aranjau pe spese publice ospete festive. Adese-ori singuri densii dau ospete și împărțiau daruri.

De ce însemnate și sântenia erau acele, se vede și de acolo, că în timpul, cât se țineau, trebuiau să încete toate certele, ba chiar de erau bătăi, pentru acel timp trebuiau să încheie armestiți, și inimiții să apară ca amici. Prelângă toate acestea vine un casu înainte, unde chiar în locul sântu s'a întâmplat o scenă sângerosă. Anume Pisații luară cu puterea dela Eleieni suprainspecțiunea jocurilor olympice. Acestia ofensați în dreptul lor voia să se repune în acela cu puterea. Partidele amândouă ajutate de aliați intrară armate în circuit și se încep o luptă înfocată omoritoare. Se dice, că publicul privia fără a se turbura la luptă ca și la luptele de atleți, aplaudându alternative faptele eroice ale unei s'au celelalte partide. De mare însemnate au fost jocurile olympice

și din acel punct de vedere, căci dela începerea sərbării regulate a aceloră dată era olympiadelor, adică computarea timpului după olympiade. Ele erau o festivitate națională pentru întregă Grecia, erau vinculu, care unia strinsu la olaltă pre toate sēmēțiile grecesci. Ele erau pentru Greci de o însemnate atât de mare, încâtu repetirea lor se privia ca un punct marcant, după care se ordinau toate întemplările. Numărarea olympiadelor începe dela 776 a. Chr., de cându au început a se sərbă jocurile acestea regulat. Dela acestu an au început a se induce din partea preoților regulat în un catalogu numele învingătorilor și evenimentele mai însemnate dela o olympiadă până la cealaltă. Prima olympiadă, dela carea începura Grecii a compută timpul, o punu unii în 777; alții 772 și alții 774. a. Chr. Eruditul G. Gatterer și cu densul cei mai mulți dintre cești mai noi o punu în 776 a. Chr. Timpul dela o olympiadă până la cealaltă cuprindea patru ani deplin după computarea noastră s'au o tetraeteris de 48 luni și două luni intercalate. Egreșită opinia aceloră, cari ținură, că o olympiadă a conținut cinci ani deplin, căci terminul pentaeteris la scrietorii cei vechi e folositu pentru aceea, pentru că jocurile olympice se sərbau totdeuna, după cum s'a amintit și mai sus, în prima sa a două lună a anului alu cincelea lunar.

Numărul olympiadelor se însemna la început după numele învingătorilor. Dăra în modul acesta ușor putea să se comită erori, mai ales atunci, când din o cauză ori alta nu se puteau controla îndată după sərbătoare conspectele, astfel se puneau în anele

fiecărui stată d. e. în Atena numele învingătorului la fiecare olympiadă după numele archontelui domnitor; în Sparta după numele eforului; în Argos, după numele preotesci lunonei; în Delfi, după numele Pythiei etc. Însemnările astfel compuse sub înștiințarea deregătorilor mai mari se păstrau în arhivele staturilor, unde putea să le controleze fiecare. Cu timpul se înmulțiră exemplarele aceloră anale, încâtă veniră și în posesiunea persoanelor private. E daună însă, că toate acelea se au perdit. Scrietori vechi ca: Herodotă, Thucydide și Xenophon, nu compută timpul după olympiade, ci hotărâscă anii după domnia anumitoră regă, după archonți, ori durata anumitoră resbele, după schimbarea anutimpurilor etc. La Pausanias însă, Polybius, Dionysius din Halicarnasă și Diodoră din Sicilia se află computată timpul după olympiade.

La strămutarea olympiadeloră în ană după computulă nostru și vice versa, avemă să observămă următoarele regule:

1) Dacă numărulă olympiadeloră nu trece peste 194, atunci se înțelegă anii înainte de Christosă; dacă trecă peste respectivulă numără, se înțelegă anii după Christosă. Voindă a preface ună numără de olympiade mai mică decâtă 194 în ană înainte de Christosă, să subtrage din numărulă dată 1 (deorece olympiada primă nu se pôte compută fiindă trecută deja la 776 a. Chr.) și se multiplică restulă cu 4, să adauge la productulă anulă dată ală olympiadei curente asemenea micșorată cu 1. (deorece nici aci nu se ia în compută anulă curentă) și se subtrage suma din 776, restulă ne va da anulă a. Chr. Să avemă d. e. dată ol. 91, 3. atunci: $91-1+(3-1) = \text{ol. } 90+2$; — $90 \cdot 4+2 = 360+2=362$; — $776-362=414$. Așadară anulă ală 3-lea ală olympiadei 91 este = la 414 a. Chr.

2) Dacă voimă a preface ană dinainte de Christosă în olympiade, subtragemă din numărulă aniloră dați 1 (anulă curentă), subtragemă restulă din 776, împărțimă ce ne rămâne cu 4, adaugemă la quotientulă 1 (olympiada espirată la 776), căpătămă numărulă olympiadeloră, întrecământulă ne dă anulă curentă ală respectivei olympiade. Dacă nu rămâne nimica din restă, atunci se ia ca anulă ală 4-lea ală olympiadei curente și numărulă olympiadeloră nu se înmăresce cu 1 D. e. să ne fiă dată anulă 500 a. Chr., atunci: $500-1=499$; $776-499=277$;

$277:4=69,1$ la care adaugându-se 1 anulă 500 a. Chr. ne dă ol. 70,1 (1 e anulă curentă).

3) Voimă să prefacemă olympiade în ană după nascerea lui Chr., subtragemă din numărulă olympiadeloră 1, înmulțimă numărulă restantă cu 4, adaugemă la productulă anulă curentă asemenea micșorată cu 1, în fine subtragemă din 775, ce rămâne, ne va da anulă după nascerea lui Christosă. Să avemă d. e. anulă 2 ală ol. 314 atunci: $ol. (314-1)+(2-1) = \text{ol. } 313+1$; $4 \cdot 313+1=1253$; $1253-775=478$. Așadară anulă ală doilea ală ol. 314 consună cu anulă 478 d. Chr.

4) Voimă să prefacemă ană de după Christosă în olympiade, adaugemă la anulă dată 775 și împărțimă suma căpătată cu 4, după aceea adaugemă la quotientulă și la numărulă care ne rămâne câte unulă și rezultatulă ne va da numărulă olympiadeloră și anulă curentă ală olympiadei respective. Să avemă d. e. anulă 576 d. Chr. atunci: $576+775=1351$; $1351:4=337,3$; $(337+1)+(3+1) = \text{ol. } 338,4$. Așadară anulă 576 d. Chr. = ol. 338, anulă ală 4.

5) Voimă a preface olympiade în ană dela fundarea Romei, subtragemă din numărulă olympiadeloră și din anulă cur. 1, înmulțimă restulă cu 4, adaugemă la productulă numărulă aniloră și subtragemă din sumă 23, restulă ne va dă anulă dela fundarea Romei. Să avemă d. e. ol. 88,3 atunci $ol. (88-1)+(3-1) = \text{ol. } 87+2$; $87 \cdot 4+2=350$; $350-23=327$. Așadară anulă ală treilea ală olympiadei 88 = 327 dela fundarea Romei.

6) Voimă a preface ană dela fundarea Romei în olympiade, adaugemă la anulă dată 23, împărțimă suma cu 4, căpătămă, dacă adaugemă la quotientulă și la restulă ce rămâne dela divisiune câte 1 olympiadă și anulă curentă ală aceleia. Să avemă d. e. anulă 456 dela fundarea Romei, atunci: $456+23=479$; $479:4=119,3$; $(119+1)+(3+1) = \text{ol. } 120,4$. Așadară anulă 456 dela fundarea Romei = la anulă ală 4-lea ală olympiadei 120.

prof. I. T.

Pe albumul cunatei mele Cornelia.

*Trecându prin lumea asta — de gânduri năpădită
Vei dice pôte adesea, Cornelia iubită:*

„De ce atâta farmec în florea, ce răsare,
„Când nori de pustiire s'arată 'n depărtare?
„De ce se stingă speranțe din inimă pe pământu
„Cum candela se stinge în nopțe la mormântu?
„Și adese-oră cu dulce și doru ai sărută
„Barem o sfântă urmă din fericirea ta,
„Dar sôrtea le ia tôte . . .

Hei! lumea 'nșală-amaru!

*Dar numai pe aceea, ce trecu prin ea 'nzădaru
Tu? . . pune însă capăt amarului din viață,
Credința și nădejdea le ia sfântă povață!
Iubesc omenimea! . . Abneagă-te și-atunci
Țesutu-ți va fi traiulu cu flăie lungi și dulci!
Pe calea asta crede-mă ori când vei căntă
Linisce, fericire. . . le poți ușor afla! . . .
Iar eu ce scriu acestea — vădându-țe vr'odată,
Că m'ai urmatu povața — avé-voiu sfântă plată, . . .
Căci gândulu, ce-ți șoptesce, — că ai contribuitu
Să faci ore cui „bine“. . . te face fericitu!!!
Sânjacobu, 1891. George Simu.*

Piratul de pe Marea de Ostu.

(Romanu de Louis Hakenbroich.)

IV.

(Urmare.)

Acum se începă lupta desperată a unuia contra unei sute; dibăcia contra puterei.

Sabia oficerului cădutu o manua Vonved ca fulgerulu; ori-ce atacu 'lu respingea.

Lupta a fostu însă cu neputința a o câștigă Lars Vonved. O împunsătură de baionetă în spate îlu trânti la pământu.

Infuriați se aruncară soldați asupra lui Vonved, când deodată se retraseră érași — căci o muiere se rădică atunei de lângă piratul, ce zăcea la pământu.

Era Amalia. La sgomotulu mare, ce se făcuse se tređi din leșinulu său și vădându pericolulu, ce amenința pe iubitulu său soțu, strigă îmbrășosându-lu:
„Moru cu tine.“

Vonved fără a-i răspunde ceva, o privi atât de dulce, încātu totu sufletulu și tótă fericirea sa se roglindă în ochii soției sale.

Furia soldaților hotărâți a omori pe inamiculu învinsu s'a imblânditu, decidându-se a-i cruță viața. Îi legară însă mânil și piciorle; iar cu forța a fostu depărtată Amalia dela pieptulu soțului său iubit.

Plângându sta și uniculu copilu privindă această scenă crudă.

Înainte villei așepta o trăsură cu doi cai; în această trăsură fū așețatu Vonved sub escorta militară. Încă odată privi Vonved la soția și copilu, pe când trăsură plecându se îndreptă spre Svendborg.

Cātu ce se lăși faima în Svendborg despre prinderea lui Vonved, trăsură plecă, ea se așețe pe captivulu în locu mai siguru — în citadela dela Niborg.

Totu Svendborgulu era în mișcare; fie-care întreba unulu de altulu, dacă a vădutu sau nu pe Vonved. Nu înțelegeau, cum a pututu trăi densusu atât ani necunoscutu pe Congegrava sub numele de căpitanulu Winterdalen!?

În o atare grupă de curioși se vîr și unu pescarulu bătrân, asupra căruia îndată se îndreptară privirile tuturor. De tôte părțile îl agrăiră:

— Cum ai pututu tu Nielsen în atât ani a nu mirosi friptura, care-ți era înainte nasului și a lăsa, ca Nalen se câștige premiulu pusu pe capulu piratului.

Mads Nielsen prefăcându-se dise:

— În viața mea nu am pututu crede, că elu să fiă Vonved! Și Nalen a câștigatu premiulu?

— Veđi bine! i răspuseră toți — du-te numai la „Corona de aură“, acolo-și petrece elu bëndu rumu; o să-ți enareze cum a prinsu pe Vonved.

Mads Nielsen și-a ajunsu scopulu, sciindă numele celui ce a trădatu pe Vonved.

Nielsen chiar atunei venia din Svendborg, când miliția escorta pe Vonved; era se cadă de spaimă, când a vădutu pe Vonved legatu.

Vonved îl observă — schimbă o privire repede cu elu, carea a fostu de ajunsu să o înțelegă ambe părțile.

Repede se întorse în cetate, unde se informă despre cele întemplate, și unde'lu aflăm de presentu.

Mads Nielsen cercă se scie: ântâiu numele trădătorului lui Lars Vonved, pe acesta a-lu cunosce în persoană și apoi contra acestuia se-și răsune. Pe acesta l'a aflatu.

A doua avea să afle mijloculu, prin care să mântuie pe căpitanulu său.

Se duse deci în ospetăria la „Corona de aură“, unde o societate de curioși își petrecea bëndu rumu și povestindă despre Vonved și prinderea lui. Aici i se dădu cea mai bună ocasiune a descoperi și cunosce pe trădătorulu lui Vonved.

Nalen a fostu oficeru deodată cu Vonved pe vaporulu „Hercules“ și-lu cunoscea foarte bine încă de când a palmuitu pe căpitanulu vaporului. Pentru dese escese făcute prin beția a fostu degradatu și astfeliu se retrase în Svendborg, unde-și petrecea viața în modulu celu mai desfrănatu.

Cu ocaziunea unei preumblări, ce o făcū în o diminătă pe congegrava, a vĕdūtū pe Vonved în grădina villei. Premiulū pusū pe capulū fostului sĕu colegă i aprinse pofa trădărei. Se duse deci la comandantele militarū din Svendborg, căruia i descoperi secretulū.

Comandantele se îndoi la începutū despre descoperirea lui Nalen. Dar după ce acesta insistă, că-lū cunōsce încă de pe timpulū serviciului în armata marină, se hotărî a trimite o compagnie de soldați, carî îlū și surprinse împreună cu soția în chioseū.

De nenumĕrate ori povestise Nalen modulū trădărei lui Vonved mulțimei, carea voia sĕ scie din gura lui totū mai multū și mai multū!

Nielsen sta deoparte și asculta cu sânge rece tōte acestea fără a dice vre-unū cuvĕntū. Indată ce însă a aflatū mulțimea despre dĕnsulū, a începutū a se adunā în giuru-i, sperândū a auđi ceva nou din gura lui, care a servitū atăți ani infamului căpitanū.

Bĕtrānulū pescarū sciū însă a se purtā astfelū cu dĕnșii, câtū fie-care dintre curioși începū pe rĕndū a se depărtā din giuru-i.

Chiar și Nalen încă era gata se plece, când Nielsen cu o manieră plină de secretū îlū rōgā a mai întârđiā, deōrece are sĕ-i comunica ceva fōrte ponderosū.

Nalen din motivulū, că cunoscea pe bĕtrānulū pescarū, se hotărî a rĕmānĕ.

— Domnu'e Nalen — începū elū — toți ōmenii se mirā cum de eu, care am fostū în servițiulū căpitanului atāta timpū, nu am pututū pune māna pe elū!? Eu însu-mi mĕ pālmuiescū de māniā, când cugetū, că am pierdutū cinei sute de taleri puși pe capulū lui!! Cugeti d-ta însă, că ași putĕ fi și eu premiatū, dacā ca amicū de casā alū lui Vonved i-ași descoperi...?

Pofa de cāștigū alui Nalen se aprinse din nou, ea și cum ar fi descoperitū unū nou secretū: O onōre și unū premiu duplu te așĕptā; cunoseci dōrā vre-unū consoțū de alū lui Vonved? îlū agrāi veselū Nalen.

— Da, pe sufletulū meu! rĕspunse Nielsen. Eu însă mĕ temū, și nu sciū, cui sĕ descoperū secretulū, apoi nu sum sigurū nicĕi de remunerațiune.

— O, nebunule! Spune-mi unde'i și cum se chiamā?

— Acesta-i secretulū meu d-le Nalen; dacā însă 'mi vei asigurā remunerațiunea, atunci te potū conduce la ascundĕtōrea lui și-lū poți chiar și vedĕ.

— Fii cu minte Mads, căci ce-ți potū eu stricā? Mĕ interesēzā însă, sĕ sciū unde și cine-i amiculū lui Vonved. Voiesci sĕ mi-lū areți? Sum gata a te însoți...

— Bine, d-le Nalen! dar mĕ asigurēzi baremi de jumĕtate premiulū?

Ambii bărbați se sculară, iar Mads conduse pe Nalen la țĕrmure.

— Acuma, totuși îmi poți descoperi Mads, unde e ascunsū flăcăulū!!

— Domnule Nalen! dice Mads, încă totuși nu mĕ potū încrede pe deplinū în d-ta. Elū e pe insula Thorō!

— De bunā sĕmā? Am credutū, că pe acea insulā nu locuiesce nimeni.

— Amiculū lui Lars Vonved locuiesce la marginea insulei în o mică colibă ascunsă în unū tufișū cu greu de străbătutū. Eu sciū, că chiar pe acestū timpū se îndatinēzā a se preumblā pe marginea insulei și, dacā vomū băga de sĕmā, îlū putemū și observā.

— Unde'ți e luntrea Mads? Sĕ plecāmū! Cugeti tu însă, că nu mi-se va întĕmplā vre-unū pericolū.

— Nu te teme d-le Nalen! Dĕnsulū mĕ cunōsce ca anunciatorū și grădinarū alū dōmnei Winterdalen; afarā de acea am eu arme ici în luntre.

— Bravo, bĕtrāne! Acum, înainte sĕ prindemū vulpea în visunia sa.

Repede conduse Mads luntrea pānā la marginea insulei Thorō, carea e situatā în depărtare de o milā dela Svendborg.

Mads Nielsen conduse luntrea cātrā celalaltū capĕtū alū insulei și printre nisce stānci, a cărorū piscuri erau eșite peste suprafața mării. Intre aceste stānci aprōpe de insulā, pe unde erau nisce vĕltori de apă fōrte periculōse, lasā deodată Mads Nielsen vĕsla și fără a dice vre-unū cuvĕntū se întōrse cātrā Nalen.

O rĕsbunare crudelā ferbea în sinulū lui; iar ochi-i plini de focū rĕspāndeau grōzā.

Spăriatū privi Nalen pe matrozulū, care cu o o figurā plină de putere se apropiā de elū.

— Ce-i Mads? întrebā Nalen.

— Ce-i? Voiescū sĕ-ți arātū pe amiculū lui Lars Vonved; nu-i adevĕratū? Eu sum! care'ți stau înainte! Și eu, Mads Nielsen, am juratū rĕsbunare contra ace-luia, care a vĕndutū pe amiculū meu pentru prețulū de cinei sute de taleri. Ca sĕ-mi rĕsbunū de aceia, te-am condusū aici.

Plinū de grōzā făcū Nalen trei pași îndĕrĕtū la auzulū acestorū cuvinte. Figura morței îi apărū în față.

— Petru Dumneđeu Mads! Ce voiesci? dice Nalen. Fii cu minte! Voiesci sĕ mĕ omori? Cruțā-mi viĕța, căci în viĕța mea nu ți-am greșitū cu nimicū!!

Nalen voi a îngenunchiă, însă o lovitură puternică îl uculă jos.

— Pe tine sē te omorū? scriși din dinți Mads. Nu, nu te voiu omorî, dar te voiu pedepsi mai rău decât cu mórtea.

Intr'acea scōse din manta o funiă și cu o putere uriașă legă mânilor, pieptul și piciorul lui Nalen; apoi fără a-i mai ascultă rugărilor, plângerilor și blăstemele se îndreptă cu luntrea până la marginea insulei.

În puterea brațelor îl luă din luntre, îl puse pe stâncile gōle a insulei și trăgându-l de piciorul îl aședă la marginea unei stânci colțurose, — apoi se depărtă lăsându pe Nalen singur în mâna sorței. Nu va muri de fōme! dīse în batjocură Mads; aci sub aceste stânci se află cei mai frumoși pesci!

După acea deslegându-și luntrea plecă.

De pe stânci se auđia celū mai înfiorător sbierătură de durere și amărățune, care amestecat cu vântul ce sufla peste insulă și spre nefericirea lui Nalen producea unū echo nefericit.

— Chiar nici pe fratele meu nu l'ași fi cruțat! dīse Nielsen, apoi sē-mi fie milă de acest om blăstămat? Nt, nici-odată nu!

Pe încetul inserase. Nielsen reînturnă pe insulă, unde după ce înoptase bine aprinse și aruncă în aerul trei rachete.

V.

Abia ajunse Lars Vonved la judecătoria din Svendborg, când unū curierū fū și espedatū la Copenhaga, spre a aduce instrucțiunile necesare.

Curierul sōsī. Avisulū regescū ordina, ca captivul sē fi transportatū la Copenhaga, iar de aici îl aștepta osēnda în citadela dela Fridrichhafa.

S'au dispusū dōne năi de resbelū, cari aveau sē conducă pe Vonved.

După o călătōriă de abia dōne ore s'a vędūtū greșala acestei dispozițiunī. Cele dōne năi alui Vonved „Amalia“ și „Brōsca țestōsă“ au început a persecută escorta, sub carea se afla Vonved, însă fără succesū, deōrece neputēndu-se mēsură în iuțime cu năile regesci rēmaseră îndērătulū acestora.

Naia, pe carea se afla Vonved, ajunse la Niborg, de unde dēnsulū imediatū a fostū suitū în o trāsūră, și sub escōrta unei trupe de dragoni fū condusū în citadela dela Fridrichhafa.

Deși îl dureau pe Vonved ranele cauzate în momentul prinderii sale, totuși nici o plângere sau suspinare nu se auđia de pe buzele sale. Fața i era palidă, iar din ochi i se cetea o nepăsare. Cea ce-i mișca însă inima și cea ce-l mângăia în această

tristă pozițiune, era refrenulū iubitei sale soții: „Morū cu tine.“

Ea iubia pe soțul sēu cu acea iubire sfântă, cu care era de asemenea iubită. În sinulū sēu nu fierbea nici o ură pentru amăgirea cauzată de dēnsulū. Elū doria a trăi pentru soția și copilū, iar ea gāndea la mântuirea lui.

Dela trădarea și prinderea lui Lars Vonved trecură optū zile. Era sēră, când escorta militară ajunsese cu captivulū înainte citadelei dela Fridrichhafa.

Sentinelele prezentându armele au datū avisulū despre sosirea escortei. Indată se deschiseră porțile de fier și doi soldați bine înarmați conduseră pe Lars Vonved la comandantele citadelei — unū colonelū — care pentru întimpinarea renumitului și interesantului óspe eșise în curte.

În giurulū lui Vonved se strînse îndată totū corpulū oficerilor și cu o deosebită atențiune scrutară pe renumitulū piratū. Era o scenă această interesantă de vędūtū la lumina lampelor.

Cu sânge rece și seriosū sta Vonved în mijloculū privitorilor sēi și îndată ce a observatū pe colonelulū, pe carele îl cunoscuse încă de mai înainte, nu-și putū ascunde unū risū ironicū...

— O, d-le Colonelū! dīse elū în tonū batjocōritorū și complementându-se, imi faci mare onōre primindu-mē în persōnă.

— Pe draculū! dīse colonelulū. A și fostū de lipsă a întēpină astfelū pe căpitanulū Vonved, care i o pasere atātū de rară...! dar nu cumva sē mai pui colivia a dōua oră în năcasū ca și atunci, când sērmanulū pázitorū a plătītū cu vieța fuga ta.

Unū norū de tristētă acoperi fruntea lui Vonved, însă iute se reculese și continuă:

— Acum d-le colonelū, așa cugetū, că pe timpulū câtū voiu fi aici, ne vomū putē petrece împreună și nu-ți va fi cu greu și neplăcutū a te și preumblă cu mine!?

— Neplăcutū? Mie? Mai bine te espedezū astăzi decâtū mâne la...

— Înțelegi la călău, d-le colonelū!?

— Călăului sau dracului! dīse colonelulū, dândū cu piciorulū în pământū.

— Nu-i conveninciosū d-le colonelū, a mē primi astfelū. Dacă nu mē aflī demnū de iubirea d-tale, atunci nu mē deobligū a rēmāné ca óspe alū d-tale mai multū decâtū o zi.

Acastă cutezare a lui Vonved îl indignă pe colonelulū mai multū decâtū sē-lū înfurieze. Elū auđise prea multe despre nenorocitulū captivū și astfelū în compătımirea lui dīse cu tonū plăcutū:

— Încă nu ai fostū în Fridrichhafa și astfelū trebuie se sperezi, că vei duce o vieță fōrte liniscită.

Pentru d-ta am cercatŭ cea mai bună cellă (chiliă), carea credŭ, că 'ŭi va plăcé; iar în dĕnsa vei rămăné până atunci, când i va conveni regelui.

— Unŭ semnŭ d-le colonelŭ, că Maiestatea Sa scie preŭi pe cei isteŭi și capacitaŭi!? DumneĎeu sĕ-i rĕsplătescă regelui, dar regelui d-tale, dacă mĕ veŭi tractă așa, după cum eugetaŭi.

Plinŭ de mâniă strigă colonelulŭ la auĎulŭ acestorŭ cuvinte:

— Depărtaŭi pe acestŭ blăstămatŭ în cella sa; acolo ii va trece batjocura îndată ce se va află singurŭ. Cu lanŭulŭ la mâni și la piciore, conduceŭi-lŭ!!

Unŭ oficerŭ și doi grenadiri ilŭ conduseră prin unŭ coridorŭ până în altŭ treilea etagiu alŭ citadelei, la capătulŭ acestui coridorŭ se opriră înaintea unei uŭe proyĕctate cruciŭșu cu ruĎi de fierŭ.

După ce intră prin acĕstă uŭă, coborî mai multe trepte, așa câtŭ nu scia, dacă e în pămĕntŭ sau dĕsupra. Prin aceste trepte la o anumită distanŭă sĕ vedea o ferĕstră, prin care putea străbate lumină și aerŭ.

În fine ajunse la o altă uŭă, în carea se vedeau tăiate gauri de mărimea unui cu și cari erau grupate în forma unei corone, ca mai ușoră sĕ străbată aerulŭ și lumina.

Prin acĕstă nșă intră Vonved urmatŭ de cei doi soldaŭi și de unŭ portarŭ, carele aducea în unŭ coŭșu o lampă, o pâne, unŭ ulciorŭ cu apă și unŭ tăierŭ de supă.

— Acĕsta e cella vōstră d-le Vonved, Ďise oficerulŭ. Vedetŭ, că d-lŭ colonelŭ a fostŭ prevĕĎătorŭ.

— D-lŭ colonelŭ e unŭ bărbatŭ cu o înŭelepŭiune adĕncă. L'aŭi feliĕită când aŭi sci, că va avĕ câtŭ de adese-ori acĕstă fericire a mea.

Portariulŭ puse lampa pe unŭ stĕlpŭ de ferŭ, iar coŭșulŭ în o scobitură tăiată în părete. Cella era proyĕctată cu o scândură, pe carea se afla o perină de piele. Acĕstă scândură avea sĕ servĕscă prinsionerului ca mĕsă, patŭ și scaunŭ.

Cei patru însoŭitori se retraseră; în urma lorŭ uŭa cellei se închise, iar Lars Vonved rămase singurŭ despărŭtitŭ de lume și fără ca vre-unŭ sunetŭ sĕ mai străbată la dĕnsulŭ. Avŭ timpŭ destulŭ, sĕ caute spaŭiulŭ rece, ce-lŭ încungiura, însĕ totulŭ de ce se lovia privirea erau păreŭi reci ferecaŭi de susŭ până josŭ cu rude de fierŭ grōse și late. Ochiulŭ lui agerŭ nu descoperi nimicŭ din cea ce sperase, și astfelŭ punĕndu-ŭi mâna sub capŭ se așĕdă pe patulŭ seu.

În lipsă totĎeuna a avutŭ Lars Vonved amicef sincerŭ, a avutŭ încă mai multŭ: o soŭiă iubitōre a cărei iubire și credinŭă se oŭeliseră mai multŭ prin nenorocirea ce o ajunse. De multŭ ani acuma jurase înaintea lui DumneĎeu și a ōmenilorŭ a împărŭti cu soŭulŭ sĕu bucuria și durerea, fericirea și nefericirea.

(Va urmă.)

Flora.

(poesiă în prosă.)

Miriadele stelelorŭ lucitōre ŭntuescŭ bolta azuriă. Luna, „regina noptilorŭ și a mării“, molaticŭ privește înjosŭ ascundĕndu-se, ca cu atătŭ mai luminosŭ sĕ apară iarăși.

Aerulŭ e plinŭ de parfumŭ cerescŭ. Pămĕntulŭ e în o armoniă deplină.

Între frunĎele arborilorŭ secularŭ arginŭite de raĎele lunei dormŭ „sommurōse păsărele.“

În iarba umedă de lacrimile sĕrei își rĕspăndesce lumina sa debilă — licuriciulŭ mititelŭ — farulŭ tufelorŭ.

Somnulŭ și-a întinsŭ aripile asupra tuturorŭ fiinŭțelorŭ.

„Totŭ e visŭ și armoniă.“

Pe o bancă de gliă verde șede visătōre Flora, tĕnĕra copilă.

Cu mânilorŭ pe sinŭ, cu ochii aŭintitŭi spre ceriu; cuprinsă de dorŭ nemărginită — stă înmărmurită.

Numai respirulŭ ei, rădicarea sĕnului rotundŭ și mișcarea pleōpelorŭ mari și negriŭ ne spunŭ, că nu-i o statuă de marmură.

Ca o raĎă scăldată în sărutulŭ rōuei de deminĕță, șede încungiurată de virginiŭ erini.

Zefirulŭ se jōcă cu păru-i bălaiu.

La ce te eugetŭ, frumōsă copilă? Ce dorŭ a pătrunsŭ fragedu-ŭi pieptŭ?...

Unŭ linŭ suspinŭ... unŭ oftatŭ ușorŭ... și unŭ nume șoptitŭ pe jumĕtate... a deslegatŭ enigma.

La fiinŭța iubită itŭ sbōră gândirea, gingasă copilă. Amorulŭ a cuprinsŭ inima'ŭi jună.

Cu privire rugătōre imp'ori blānda lună, sĕ spuie acelei fiinŭțe: doru-ŭi nemărginitŭ.

Ferice eŭti copilă, căci inima ta nevinovată, cruŭtată încă de stășiătōrele săgeŭi ale trădărei, pentru prima-ōră 'și simte chiāmarea.

Visĕză copilă, visĕză mai departe! Visĕză fericire și amorŭ nesfĕrșitŭ.

A! ce sublimŭ momentŭ și câtă poesiă!

* * *

NoĎtea 'ntunecōsă își aruncă mantĕua nĕgră asupra pămĕntului. Tăcere mormentală domnesce în totŭ loculŭ și mai cu sĕmă în cimiterŭ.

Palida lună — martora atătōrŭ momente triste și fericite — se ivesce încetŭ pe boltă, rĕspăndindu-ŭi raĎele arginŭiŭ.

Unu vântu ușorū clătină ramurile sălcei triste.
In liniscea perfectă a nopței se audū nesece pași liny
îndreptați cătră unu mormentu încă nou.

Cine cuteză se conturbe secularulū somnū alū
morțilorū?

E o femeia!

Ca o statuă antică stă înaintea movilei rece și
apoi se aruncă 'n genunchi.

Lacrimi ferbinți îi curgū șiroie pe obraji.

Cine ești palidă femeia? Ce cauți noptea între
morminte?

Unu suspinū adencu... unu greu oftatū... unu nume
șoptitū cu durere... a deslegatū enigma.

Ea este... Flora... trista femeia.

Intrēga ei fericire: soțulū ei iubitū jace în recele
mormentu...

Mai sărută încă odată pământulū udatū de lacrimi,
...și apoi mângăiată prin rugățiune sântă părăsesce
regimulū morțilorū.

Luna își întorce privirea sa blândă dela această
scenă tristă și se grăbesece a se ascunde sub unu ne-
gru norū.

A! ce durerosū momentū și câtă poesiă!

Ionu Dolianu.

Unu învățatorū sîrguinciosū.

(Urănare.)

Feciori noștri luați la miliția suntū ostași cei
mai de frunte și regimentele cu Români au fostū tot-
deuna gloria și lauda armatei. Nu-i nici mirare. Așchia
nu sare departe de lemnū și din stejarū stejarū răsare.
Ore nu au fostū străbunī Românilorū toți ostași, toți
militari? Arta belică a fostū pentru poporulū vechiu
romanū cea dintâia predilecțiune, cea mai de frunte
condițiune de esistență. Stefanū, Mircea, Ioanū Vodă
celū cumplitū, Tepeșū Vodă, Mihaiu, Corvinulū, Chi-
nezu, Rareșū, Ianculū afirmă pe Romānū a se trage
din anticele și bravele legianī romane. Facemū noi
dară bine când desperămū de sôrtea unui atare po-
porū?

O! nu, ei: „*Calcă Române plinū de mândria!*“

In opșorulū „Trandafir și Viorele“ aflămū des-
tule și frumoșe cantece ostășesci.

In capū IV. se află aședate: „*Cantece de bu-
curia.*“ Cele mai de însemnătate suntū la acestū locū:

„*Mē Ioane Crașovene,*“ care nu credemū se nu aibă
și melodiă populară.

In capū V: „*Cantece de amorū.*“ Aci se află la
pag. 31: „*Dragă mi-e cărarea 'n gruiu, flóre de gutuiu,*“
carea s'ar părē, că e numai unu fragmentū din „*Dau-
lină, Daulină, flóre din grădină,*“ o doină, a cărei me-
lodiă fôrte frumoșă am audit'ō în copilăria prin Blașiu.
La pag. 85 se află: „*Mē sculai de dimineță, flori de
ismă crețā,*“ carea fiindū așa de măiestrită mai că nu
dubitămū a avē și această melodiă populară. Asemenea
trebuie se aibă melodiă canteclū dela pag. 112.

In capū VI. „*Cantece de jale.*“ O! că multe cân-
tece de jale are Romānulū; ba chiar cele mai multe
cantece de jale, căci jalnică i-a fostū viața! De aceș-
tea se potū ține cele mai multe cantece ostășesci și
chiar haiducesci. Ore nu cântă Jianū astfel:

*Hei că stau în locū și mē gândescū,
Ce s'apucū, ce se muncescū
Copilași sē-mi hrănescū etc. etc.*

Ore nu cântă Romānulū năcăjitū:

*Nu am pâne, nu am sare,
Tôte le-a dusū darea mare,
Darea mare ce m'apasă:
Deși sufletulū mē iēsă, etc. etc.*

In acestū capitulū vedemū prea puține cantece
de jale, deși Romānulū are sute de cantece și doine
de jale.

In capū VII. suntū puse: *Cantece de dorū:*

*Cine m'ō datū dorului,
Aibă casa cucului
Și hodina vântului...
Că nici cuculū n'are casă
Și nici vântulū țera-alēsă.*

In acestū capitulū suntū fôrte frumoșe versuri de
dorū. Dar Romānulū este unū poporū, care are în
versurile sale multū de lucru cu dorulū. De aci sute
de doine de dorū:

*Doru mē-e dorulū mē 'ntrēbā,
De ce-sū tineră și slabā,*“ etc.

In capū VIII: *Cantece de uritū, mânia, năcasū.*
Intre acestea suntū și câteva cantece, cari au de sub-
iectū *Dorulū.* Inse nici o scădere, căci uritulū este
efectulū dorului; după amorū vine dorū, după dorū
vine uritū, după uritū și mormentu, căci:

*Eu mē ducū uritulū vine
Totū alături cu mine și:*

*De urîtă mânca-l'ar foculă,
Galbinu-să Dómne! ca soculă,
De urîtă mânca-l'ar para
Galbinu-să Dómne, ca céra.*

In capă IX *Cântece satirice*. In capă X *Cântece naționale* și in capă XI. *Chiuituri*.

* * *

Autorulă opșorului „*Trandafir și Viorele*“ a făcută ună bună servițiu cărturariloră românî de pe la sate cu acestă frumosă materială adunată mai din tóte părțile locuite de Românî, mai cu sémă din Ungaria și Transilvania. In copiăria mea, profesorulă de piă memoriă din Blășiu, Teodoră Petrișoră, n'a fostă impusă pe sərbătorile Crăciunului, când ne depărtaserămă pe la casele părințesci, ca fiă-care la reîntórcere in Blășiu se aducemă câte o colecțiune de cântece, culese din satulă de unde eramă.

Cu mare bucuriă am urmată acelei impunerî și când ne-amă întorsă amă umplută méșa profesorului Petrișoră cu cântece adunate.

Ce sē se fi făcută acele cântece poporale și in a cui mână sē fi cățută, până ațtă nu scimă.

(Va urmă.)

Câteva cuvinte despre Variolă. (Bubatulă sau Vērsatulă.)

Nimica nu se perde mai lesne decât sănătatea și cu tóte acestea ea este avuția cea mai rău păstrată.

Variola cunoscută in poporă sub numele de *vērsatulă* sau *bubatulă* este o bôlă fôrte gravă și contagiôsă (lipiciôsă.)

Acéstă bôlă se produce printr'ună parasită ce-lă inspirămă din aeră sau se întroduce in organismă prin apă ori alimente. Bôla este fôrte răspândită, ea apare in toțtă anî și mai in tóte anutimpurile făcendă cele mai mari ravage (pustiiri), mai cu sémă printre copii in etatea loră cea mai fragedă; cu tóte că și ómenți in vērstă nu suntă scutiți de acéstă bôlă.

De acea dar, aci vomă dá câteva reguli higienice, cum trebuie îngrijită ună bolnavă de vērsatulă, pentru-ca bôla sē nu se întindă mai departe.

Vērsatulă se observă adesea și la copil nou născuțtă, chiar când mama n'a fostă atinsă de acéstă maldiă (bôlă.) De ordinară vērsatulă apare la copii dela ună ană in susă.

Eșirea vērsatului este precesă dóue sau trei țile prin o febră (friguri cu căldură) carea merge crescendă in acestă timp; de multe-ori este însoțită de grēță, durere de capă, vērsături cu otienelă, durere de șele

și cu rēsărituri la copil; cu dureri fôrte mari in totă corpulă, cu deosebire in colóna vertebrală (șira spinărei) și la stomachă, cu lenevire in totă corpulă, lăcrămarea ochiloră și câte-odată durere de gātu. Une-ori la bolnavi le curge sânge din nasă și udulă este amestecată cu sânge. După dóue sau trei țile se arată pe obrază, mână, picioră și apoi peste totă corpulă nisee micș Pete roșit in mijloculă, cărora se simte ca ună nodă puțină tare. După ce aceste Pete au eșită peste totă corpulă, atunei căldura scade: adecă bolnavulă se mai recoresce puțină câteva țile in care timpă bubele crescă, se înroșescă, se unescă unele cu altele, fața se umflă și bolnavulă simte o mare arsură peste totă corpulă. Bubele mergă crescendă, se mărescă, la vērfă se vede o beșicuță plină de ună liquidă limpede, care apoi devine galbină.

După 3 sau 5 țile frigurile apară din nou, pielea se întinde, se umflă peste totă și mai cu osebire la fața se umflă fôrte multă. In acestă timpă vērsatulă se cóce, apoi fața se desumflă, dar se umflă mânilă și piciorăle, fenomenă, care trebuie sē fiă privită ca sēmă bună.

După acea vērsatulă (bubele) sparge și puroiulă face coji negriciôsă, ce se unescă și se curăță, lăsandă in urma loră ciupituri destulă de mari. Când vērsatulă apare pe lumina ochiului, bolnavulă pôte sē orbescă prin scurgerea ochiului.

Adese variolă (vērsatulă) este fôrte gravă, de ordinară ea este fôrte periculôsă in timpulă febrei (friguriloră) când vērsatulă începe sē cóce, in acestă timpă bolnavulă trebuie îngrijită de ună medică.

Tratamentul. Indată ce o persoană mare sau ună copilă presintă unulă din fenomenele citate, va trebui sē i-se dee îndată ună ceaiu sau mai multe de *teiu* sau de *flóre de sambucus* (socă), de *reglisse* (iarbă dulce), *borago* (limba boului), *rădăcină de gramen* (piră), de *horbeum* (orză), etc., in care se va pune câteva picături de rumă, care nu vatămă, din contră au avantajulă de a scóte vērsatulă, adecă a provocă erupțiunea. Asemeni bēuturi suntă mai folositoare decâtă căldura ce o aduce bolnavului prin acoperiri cu multe vestminte calde, cari potă fi chiar vatămătoare.

Indată ce vērsatulă a apărută peste totă, bolnavulă se va supune la dietă, oprindu-se a mână bucate de carne sau lucruri grele de mistuită, i se va dá mai multă lapte și supă.

I se va dá o curățeniă ușoră, ca *oleiulă de ricină* o *lingură de mēsă*, dacă vērsatulă este negru i se va dá după ce a luată curățeniă, și *sulfutulă de chinină*, cam 50 centigrame, împărțită in 6 prafuri, luandă câte ună prafă la fiă-care dóue ore, (vedă „*Fóia Diecesană*“ Nr. 14 din 1890 „Despre friguri.“) Se va aședă bolnavulă într'o cameră câtă se pôte de largă

și bine aerisată avându o temperatură dulce. Patulu bolnavului se aibă o saltea (străjacu de pae, și plapoma se fiă câtu se pôte de ușorâ și răcorosâ; căci este bine știut, că căldura mare este forte vătămătore în acéstă bôlă.

Indată ce pustulele (bubele) au eșitū peste totū corpulū și s'au umplutū cu puroiu, trebuie a deschide una câte una bubele cu vêrfulū unui acū și după aceea a spălā corpulū cu apă de păcură, sau mai bine cu apă fenicată, preparată cu acidū fenicū, după formula următore, pe care o ia dela farmaciă (spițeriă sau apotecă): *acidū fenicū 3 grame; alcoolū 15 grame și apă 600 grame.* Acestū mijlocū ușurază forte multū suferințele bolnavului, micșorându-i mîncărimea și totodată servă și ca desinfectantū. Asemenea se va unge peste bubele, care spargū, cu o pênă muiată în untū de migdale dulci, sau în oleiu de măslīne (untū de lemnū), sau cu untū prôspătū nesăratū, acéstă operațiune se va face de mai multe ori pe zi până se va vindecă.

De beutū se vorū dā beuturi recoritore, precum limonadă cu siropū de portocale, cu siropū de cōcāzā (rozincine), de vișine, etc.

Când vêrsatulū se sparge trebuie a se schimbā adese-ori așternutulū din patulū bolnavului.

Ca tratamentū mai sigurū pentru a înlăturā variola, (vêrsatulū) se recomandā vaccinațiunea (altoirea). Acei, care suntū deja altoiți, trebuie ca să se revaccine (a se altoi din nou), căci este doveditū, că după unū timpū de 7—8 ani altoiulū perde puterea sa.

Copii potū fi altoiți după două luni dela nascere, în casū de epidemiă se potū altoi și chiar după 10 zile dela nascere. Dacă altoiulū nu s'a prinsū într'unū anū, nu trebuie lăsatū, ci trebuie să se revaccineze în alū doilea anū.

Camera bolnavului va fi bine aerisată, în fiă-care di pulverisați (stropire) în casā cu acidū fenicū 2‰; adecă a se luā dela farmaciă (spițeriă, apotecă) 2 grame de acidū fenicū și a se pune în 100 grame apă curată.

Este de observatū, că în acéstă bôlă bolnavulū trebuie păzitū forte multū de rēcělā și umedělā, până când sa curățitū tôte bubele de pe corpū; dacă este în timpulū iernei, nu va putē să iasă din casā decātu după 6 sau 7 sêptēmāni, după ce s'au făcutū bine.

Variola (vêrsatulū) odatā ivitā la unū omū după ce s'a făcutū bine, apoi rarū același individū este atinsū a două orā de acéstă bôlă, celū puținū după unū intervalū de 15 ani.

Este dar de observatū, că regulele igienice trebuie bine păstrate în cursulū acestei bôle; căci ori câtū ar fi de bune medicamentele date pentru a înlăturā acéstă bôlă, fără paza regulelorū igienice nu folosescū nimica.

Dr. Elefterescu.

Literatură poporală.

Lasă-te bade de mine,
Că și eu mă lasū de tine,
Că și-a spusū măicuța bine,
Că nu m'a dā după tine
Și m'a spusū alaltă-serā,
Că mai bine mă omorā.
Insorā-te bade, dēu
Cu scirea lui Dumnezeu
Și dacă ti însurā
Omenesce-ți nevasta,
Omenesce-o, bade, bine
Și gâdesece și la mine

Așa dīce frunđa 'n prunū
Sē iubescū și sē nu spunū.
Așa dīce frunđa 'n fagū,
Sē iubescū pe cin' mi dragū.
Așa dīce frunđa 'n nucū,
Sē iubescū și sē mă ducū.
Așa dīce frunđa 'n viā,
Că dragostea nu-i moșā,
Ține num'o di ori două
Și-ți rupe inima 'n două.

Pe Murēșū și pe Cāmpīā
Nu-i mândrā sē-mi placā mie,
Numai pe Têrnava micā
Este-o rāndrā vioricā
Nu șei țese, nu șei cōse,
Mie-mi place, că-i frumōsā.

Multū mă muștrā măicuța,
Că mi golā drăguța.
Dar cum focului n'a fi,
Că de când dēnsa se scolā
Iși ia straița subsuorā,
Carā 'n crișmā ca la morā.

Flōre albā din grādinā
Rupe-te-ași din rădēcīnā
Sē te sādescū la fântānā,
La fântānā sub isvorū,
Sē te rupā unū feciorū,
Sē te punā 'n pālāriā —
Sē fie sē nu mai fie.

Maicā inima mă dōre
Sē mă lași în ședētore.
— Draga maichi te-ași lāsā,
D'am auditū, că iubescū
Măruțū roșu pădurețū
Feciorū sêracū și mărețū
— Ba măicuță nu e dreptū,
Că io măicuță iubescū
Măruțū roșu din ferestā
Feciorū frumosū și de gazdā.

Din Beldiu.

A.

Din caracterele lui La Bruyère.

Comunicate în românește de I. Barițiu.

(Urmare.)

Câte fete sunt a căroră frumseță mare nu li-a servit niciodată la altceva, decât a le face să spezeze ună norocă mare.

—x—

Fetele frumoșe sunt aplecate a-și răsbună de acei amanți, pe cari-au maltratat sau prin alții urți sau bătrâni, sau prin bărbați nedemni.

—x—

Cele mai multe femei judecă meritul și fisionomia unui bărbat după impresiunile, ce fac ele asupra lui și nu acordă nici una nici alta aceluia, pentru care ele nu simtă nimic.

—x—

Un bărbat, care n'ar ști dacă el s'a schimbat începând a îmbătrâni, poate consulta ochii unei femei tinere, pe care o atacă și din tonul, în care i vorbește acesta, va înțelege ceea, de ce se teme a ști. Crudă școlă!

—x—

Pe femei le costă prea puțin a spune ceea ce nu simțesc de loc; mai puțin îi costă pe bărbați a spune ceea ce simțesc.

—x—

Se întâmplă câte odată, că o femeie ascunde unui bărbat într-o pasiune, ce o simte pentru el, iar de altă parte afectează pentru el totu ce ea nu simte pentru el.

—x—

Un bărbat defaimă pe o femeie, pe care nu o mai iubesc și se consolază: o femeie face mai puțin s'gomotu, când e părăsită și rămâne multă timp nemângăiată.

—x—

Femeile se vindecă de uritul lor prin vanitate, sau prin amor.

Din contră uritul la femei cu temperament viu, prețice amor.

—x—

E prea sigură, că o femeie, care scrie interesantă e interesantă: mai puțin clar e însă, dacă ea e atinsă: atunci se pare, că o pasiune mare e delicată, sumbră și tăcută și că interesul cel mai presant al ei, nu mai e liberă, care împrejurare o agită mai mult ca oricând, e mai puțin dacă de a face să se creadă, că ea iubesc, decât acela de a se asigura, dacă ea e iubită.

—x—

Nu înțeleg, cum un bărbat, care se lasă în voia umorului și a complexiunii sale, care nu-și ascunde nici unul din defectele sale, ei din contră se arată din părțile sale cele mai urite; care e avar, care e foarte negles în îmbrăcăminte sa, bruce în răspunsurile sale, necivil, rece și tăcut, — poate spera a-și apăra inima sociei sale contra întreprinderilor curtesanului ei, care se folosesc de podobe și magnificență de complesanță, de îngrijiri, de interesare, de daruri, de lingușiri.

—x—

Sunt puține femei atât de perfecte, cari se fi în stare să împiedece pe bărbații lor, ca cel puțin odată pe di să nu li pară rău, că sunt însurați sau de a ferici pe cei, ce nu sunt însurați.

—x—

Durerile multe și stupide la femei nu mai sunt în usu; ele plângu, reciteză, repeteză, ba atât sunt de atinse de mărtea bărbatului lor, încâtă nu uită nici cea mai mică împrejurare.

(Voră urmă.)

Mărunțisuri.

Avariție.

Un avar foarte bolnav întrebă pe doctorul său: „Doctore, cum am putut să trăiesc trei săptămâni fără să mănânc?”

„Frigurile hrănesc”, răspuse doctorul.

„Atunci nu le-ai putut da servitorilor, ca să se hrănesc?”

Lingușire.

Mirele: Dora ți-am spus, că deocamdată se păstrezi în secretu relațiunile noastre; cu toate acestea le-ai scos la lumină.

Mireasa: Am fostă astrinsă, deoarece Melania cea urgisită mi-a spus, că încă nu s'a aflat ună nebună, care să mă fi pețit.

Țiganul voinicos.

Intr'ună resbelu un țigan din rândul ostașilor, cari pușeau contra inamicului, sta și se uita cu pușca în mână înlemnit. Intr'acea ilă vede căpitantul și-i dice:

„Pușcă, mei țigane!”

Țiganul răspuse:

„Că dora eu nu-su mănios pe nime.”

— uicus.

Diverse.

Sciri politice. In camera deputaților din Pesta s'a terminat desbaterea generală a bugetului pe 1892. La acestu punctu se prevedea o luptă înverșunată între opoziții și partida dela putere. Lucrul însă a luat altă față, căci această desbatere a bugetului s'a terminat în două zile.

I. Amos Comenius. In 16 (28) Martie c. s'au împlinită 300 de ani dela nascerea lui I. A. Comenius (Komensky) a celui mai mare pedagog, care a pus fundamentul pedagogiei moderne și a fostu apostolul școlii și alu culturii naționale. Elu a introdusu metodelu intuițiunei și a reclamatu dreptul limbii materne în creșterea copiilor până la 12 ani. Pentru acestu lucru întreaga lume pedagogică fără deosebire de naționalitate, datorindu-i recunoștință i-a serbatu memoria lui cu o adevărată demnitate.

Sesiunea generală a Academiei române s'a deschis în 3 (15) Martie. In absența d-lui Ioană Ghica, președintele Academiei române ședința o a deschis d-lu B. P. Hașdeu, unul din vice-președinți. Prezenți au fostu: P. Hașdeu, G. Sionu, Iacobu Negruzzi, A. Papadopolu-Calimach, Ioană Caragiani, N. Quintescu, Gr. G. Tocilescu, Iosifu Vulcanu, George Barițu, V. Maniu, V. A. Urechia, Gr. Ștefănescu, D. Brânză, Ștefanu Fălcoianu, S. P. Aurelianu, Fl. Porcius, N. Ionescu, Dr. I. Felix și D. A. Sturdza, secretarul generalu; iar dintre membri corespondenți I. Bianu, G. Ionescu-Gionu, Th. D. Speranță și C. Gogu.

O mare surprindere a simțitu Academia română în această sesiune când a aflatu, că unu cetățeanu român din Iași **Vasile Adamachi**, murindu în 8 (20) Martie, a lăsatu Academiei române prin testamentu închis două milioane de lei.

Acestu faptu fără părechia a mișcatu pe membri Academiei atât de viu, încatu în ședința din 9 (21) Martie a alesu o delegațiune de trei în persoanele membrilor D. A. Sturdza, Nicolae Ionescu și Iosifu Vulcanu, cari în numele Academiei se asiste la înmormântarea marelui filantropu.

Jubileul de 25 ani alu Convorbirilor literari. Numărul jubilaru alu acestei reviste, despre care amu făcutu amintire și noi în foia noastră, nu a apărutu în 1 Martie din cauză, că culegătorii tipografii au făcutu grevă. Volumul acestui număr va fi cu multă mai mare decâtu se proiectase. Elu va fi tipăritu cu deosebită îngrijire și pusu în vânzare ca volumu separat. Abonenții revistei voru primi acestu număr gratuitu.

Poesiile inedite alui V. Alexandri. D-na Bogdanu, fca regretatului poetu V. Alexandri, va publica în timpul verei toate scrierile decedatului ei părinte.

Conferințe literari. D-lu A. D. Xenopolu a ținutu la București în sala noului Ateneu o conferință literară despre *Românii transcarpatini*, fiindu ascultat și aplaudat de unu publicu numerosu. Totu acolo a ținutu o conferință literară și d-lu Vlăhuță despre *Curentul Eminescu*. In acesta conferință s'a făcutu amintire și despre studiul criticu asupra poeziilor lui Eminescu, apărutu în editura „Unirei” din Blașiu, pe care studiu la timpul seu l'amu aprețiatu și noi. — O interesantă conferință *experimentală despre aeru* a ținutu în Slatina amiculu nostru Iuliu Moisilu, profesor de chemia la gimnasiulu realu din acelu locu.

Congresu de studenți se va ține în Atena în ziua de Pasca, la care voru lua parte 250 studenți sârbi și 50 studenți români. In acelu congresu se va discuta asupra confederațiunei balcanice.

Alegerile de deputați în Bucovina s'au sêvêșitu în 14 Aprile, cu care ocaziune partidulu naționalu român u raportatu o învingere strălucită, cea ce le pote servi românilor bucovinen spre laudă și mângâiere sufletesă. Din 12 mandate de deputați în colegiile rurale șapte suntu dobândite de români, 4 de ruteni și unlu de 1 polonu. Deputați români aleși suntu: *Teodoru Ștefănellu*, la Câmpu-lungu; *Eudoxiu baronu de Hurmuzachi*, la Siretu; *Ilarionu Onciulu*, la Rădăuți; *George de Flondoru*, la Storojinețu; *baronulu Vasilico*, la Vijnița; *Ioană cav. de Zotta*, la Suceva; *Baronulu Victoru de Ștircea*, la Gura-Humora.

Catedră de limba română în Odessa. „Gazeta Bucovinei” află din foia „Nowoie Wremia”, că guvernulu rusescu a propusu înființarea unei catedre de *limba română* la universitatea din Odessa.

Amicul nostru Constantinu Popu, de nascere din Rodna-vechiă în Ardealu și de prezentu profesorul la școla comercială din Galați în România, în ziua serbătorei „Bunavestire” a fostu promovatu la universitatea din Clușiu la gradulu de *doctoru* în științele filosofice. Ilu felicitămu din inimă și dorim, ca taria, bărbăția și energia, ce a dovedit'o, se nu-lu părăsesea nici în venitoru.

Statistică. Din locitorii pământului, cari se urcă la circa 1500 de milioane, 475 de milioane suntu creștini. 90 de milioane dintre acestia suntu greco-orientali. In Europa suntu 85 de milioane gr. or. și anume: în Rusia 68 milioane, în România 4.750.000, în Austro-Ungaria 3.500.000, în Serbia 2 milioane, în Bulgaria și Rumelia 2 milioane, în Turcia europeană 2 milioane, în Grecia 2 milioane, în Muntenegru 250.000.

Reprezentatiune teatrală românească în Bistrița. Tinerii plugari români din locu voru da a *treia zi de Paști* o **Reprezentatiune teatrală** în grădina de veră a lui Csallner de pe promenadă cu următorul program:

ARVINTE ȘI PEPELEA,
vodevilă în 1 act de V. Alexandri.

și
DRUMUL DE FERĂ,

comediă cu cântece în 1 act de V. Alexandri. Dirigent: Alex. O. Suciu.

După teatru urmază **Jocuri.**

Inceputul la 7½ ore seara.

Prețul de intrare: Locul I. 60 cr.; Locul II. 40 cr.; Locu de stată (Galeria) 25 cr.

Bilete de intrare se află înainte spre vânzare la C. Schuster, ulița lemnelor și seara la cassă.

Suprasolviirile marinimose se primesc cu mulțămintă și se voru chită pe cale diaristică.

Pavelu Cătană, traducere din limba cehă de Dr. I. U. Jarnik, care a fostu publicată în foiletonul „Gazetei Transilvaniei“ a apărut și în edițiune separată și se pôte procură dela librăria N. I. Ciurcu în Brașovu pentru prețulu de 20 cr.

Universitate pentru femei. In Petersburg se ocupă acum cu totă serioșitatea cu planul, cum se înființeze la universitate o facultate de medicină pentru femei. Inainte vreme universitatea din Petersburg a avut o atare facultate, însă sub domnia lui Alesandru alu III-lea a fostu casată. Acum s'a constituit o comisiune în scopul înființării acestei facultăți. In fruntea acestei comisiuni se află secretarul de stată principele Walkonski. Autoritatea orașului în scopul înființării facultăței din vorbă a oferit o rentă de 75,000 de ruble și edificii de lipsă. Afară de acea fondul facultăței vechi, care atinge suma de 860.000 de ruble, va trece în proprietatea facultăței celei noue, cea ce va înlesni deschiderea acestei facultăți în timpul celu mai scurtu.

Adelina Patti înaintea tribunalului. In 1 Mărțisoru a pertractat tribunalul din Viena procesul, pe care l'a fostu intentat impresarul Czet contra cântăreței renumite Adelina Patti. Czet pretinse adecă dela cântărețu o despăgubire de 44,588 de marce pentru-că ea după afirmarea lui nu ar fi făcutu destul unoru angajamente. Tribunalul a respinsu pe acusatoru și la dejudecatu la acoperirea speselor.

NECROLOGU. Iuliana Făgărășanu născ. Grauru, protopopésă gr. cat. în Teure după unu morbu greu provădută cu ss. sacraminte ale muribunților și-a datu blândul seu sufletu în mânil Creatorului în

27 Martie st. n. a. c. în alu 48-lea anu alu etăței și alu 31-lea alu fericitei sale căsătorii.

Rămășițele-i pământesci s'au aședat spre repausul eternu în 30 Martie st. n. a. c. la 11 ore a. m. în cimiteriul român gr. cat. din Teure.

O deplânge întristatul ei soțu Mihailu Făgărășanu, trei fii și două fiice și alte număröse rudeni.

Fiă-i țărina ușoră și memoria în eternu binecuvântată!

Logografu

de Nicolae G. Țințarin.

Din următoarele litere și silabe: *lo, e, sa, co, pei, te, ni, ta, vul, ten, da, ki, chi, eu, a, ra, ni, tes, ge, e, lu, el, bin, lor, mil, ni, cu, a, dos, ta, sir, te, ne, ut, ba, lat, el, u, se, lu, nez, un, ca, mi, ria, ga, ing,* — se se formeze 19 cuvinte, a căroru litere inițiale cetite de susu în josu se dee numele unui romanu de Havier de Montepén, iar cele finale cetite de josu în susu se dee numele unui diaru politicu.

Cuvintele au se însemne:

1. O insulă în Europa.
2. Se mai dice și vâr tă.
3. Numele unei flori.
4. Unu orașel în România.
5. Unu nume femeiescu.
6. Unu oraș în America.
7. Unu nume bărbătescu.
8. O diuă d'ale săptămănei.
9. Unu cataractu alu Nilului.
10. Unu oraș în Ungaria.
11. Unu nume feminin.
12. Unu riu în Asia.
13. Conumele unui poetu.
14. Unu riu în Europa.
15. Unu adiectiv.
16. Pluralul ordinațiunilor rusesci.
17. Unu verb.
18. Unu regat în Europa.
19. Numele unui vestment în parlamentul maghiaru.

Timpu de deslegare până în 1 Maiu. Intre găcitoru se va sorți o carte.

POSTA REDACȚIUNII.

Țibleșanul. Ne-ați deobligat

D-lui I. Ceva mai târziu.

Szatmăr. Bucuros, dar spațulu îngust, de care dispunem, nu ni iertă a ne ține strinsu de dorința d-tale. Pe rând voru urmă.

Arestanta. Am primitu

O soția credincioasă. Se va publică.

La mormentul dōmnei Ciurcu si Unu adio. Nu sunt destul de reușite.

Leontina. Lucrul trimis l-am primitu.

Cu 1 Aprilu deschidemu abonamentu nou la **Minerva** pe tângă prețulu din fruntea foiei. — Teologi, învățatori, studenți, sodali etc. primesc diarul nostru cu prețulu redus de 3 flor. la anu. Recomandămu abonarea timpuriă, ca se putem espedă foia regulat.